

PETROVARADİN KALESİNİN HARİTASI

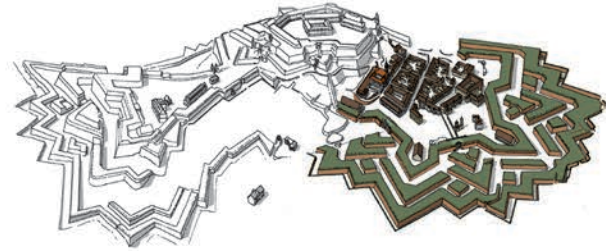
XVIII. y.y'da hisar inşaatçılığının müthiş bir eseridir. Avrupa'da, en karmaşık, en büyük ve en iyi korunmuş olan topçu ve tabyalı hisarlarından biridir. Avusturya'nın askeri mühendisleri tarafından, o dönemde Avrupalının, özellikle Fransız hisar inşaatçıların en çağdaş edimlerine uyarınca orijinal eser olarak inşa edilmiştir.

Kalenin inşaatı kesintiler ile 1692-1780 yılına kadar sürmüştür. Bu anıt kompleksi aynı seviyede bulunan üç farklı yerde aynı anda geliştirilmiştir. Yukarı kaleden (Obere Festung), iki boynuzlu tabyadan (Hornwerk) ve Aşağı kaleden (Wasserstadt) ibarettir, ancak ırmağ üzerinde bulunan iki tahkimat, Tuna nehrinin sol sahilinde Köprü savunması (Bruckschanze) ve Ada savunması bu gün yoktur.

AŞAĞI KALE

Aşağı kale veya Su şehri (Wasserstadt) Petrovaradin kalesinin düzlük kısmıdır. XVIII y.y. esnasında Aşağı kale şekil değiştiriyor ve birçok meydanlar, binalar, manastırlardan ve savunma karakteri olan büyük kapılardan ve burçlardan oluşan askeri-konut kompleksine dönüşmektedir. Asalet, subay, ruhban ve sivil sınıflının buraya yerleşmesi ile Aşağı şehrin askeri-barok mimarisinin prensiplerine göre yapılması gereği ortaya çıkmıştır.

Aşağı şehrin bölgesinde dini karakteri olan iki çok önemli bina bulunmaktadır. İlki, Cizvit manastırından ve Aziz Yurii'nin bölgesel katolik kilisesi'nden oluşan anıtsal tümlüktür. Kilise 1701-1734 yılları arası barok tarzında cizvitler tarafından inşa edilmiştir. Ondan sonra 1922 yılında hristiyan askerlerinin gereği için yapılan Aziz Apostol Pavle'nin Sırp ortodoks kilisesi de bulunmaktadır, ancak bu günkü görünüşünü XX y.y.'in sonuna doğru büyük rekonstruksiyondan sonra kazanmıştır.

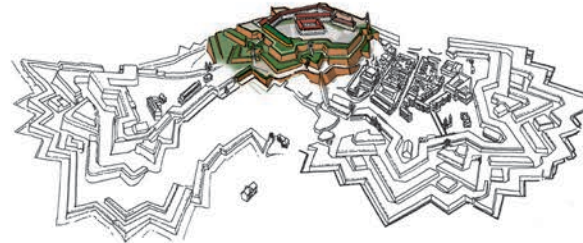
Kalenin en önemli yapılarından biri Belgrat kapısıdır ve Aşağı şehirde, Sremski Karlovci ve Belgrat yoluna doğru bulunmaktadır. 1753 yılında barok-klasik tarzında inşa edilmiştir. Aşağı kalenin savunma sisteminde en önemli yapılardan biridir.

- 1 KOMUTA MERKEZİ
- 2 ASKERİ HASTANESİ
- 2 KALE DİZDARININ BİNASI
- 2 YENİ KOMUTA MERKEZİ, BİR ZAMANLAR AZİZ FRANYONUN KİLİSESİ
- 2 ASKERİ HASTANESİ, BİR ZAMANLAR FRANŞİSKAN MANASTIRI
- 2 BÜYÜK KIŞLA
- 2 TECRİT EDİLMİŞ PAVYON
- 3 ECZANE
- 4 AZİZ APOSTOL PAVLENİN SIRP ORTODOKS KİLİSESİ
- 5 YENİ KAPI
- 6 SU HENDEKLERİNİN KAPISI
- 7 SU HENDEKLERİ

- 8 KIŞLA KALESİ, BİR ZAMANLAR MÜHENDİS OLAN SUBAYLARIN PAVYONU
- 9 BİR ZAMANLAR SUBAY MEYHANESİ "KOD SEDAM IZBORNIH KNEZEVA"
- 10 BİR ZAMANLAR TAHKİMAT İŞÇİLERİNİN KONAKLAMASI İÇİN KIŞLA
- 11 AZİZ YURII'YİN BÖLGE KİLİSESİ (BİR ZAMANLAR CİZVİTLERİN MANASTIRI VE AZİZ YURII'YİN KİLİSESİ)
- 12 AZİZ ŞARLKENİN TABYASI VEYA ERZAK TABYASI
- 13 FIRIN BİNASI VE AŞAĞI ERZAK DEPOSU
- 14 BİR ZAMANLAR PİSKOPOSUN İKAMETGAH YERİ
- 15 KAZAMATLARDA SLAVONYA-SREM GENEL KUMANDASININ MERKEZİ HAPİSHANESİ
- 16 BELGRAT KAPISI
- 17 SUBAY PAVYONU
- 18 AŞAĞI KALENİN ASKERİ DEPOSU
- 19 BAN JOSİP JELAČIĆ'İN DOĞDUĞU EV
- 20 ŞALUPA TABURUNUN BİNASI
- 21 ANA FİNANSEN OFİSİ
- 22 SULH HAKIMI
- 23 BARUT DEPOSU

YUKARI KALE

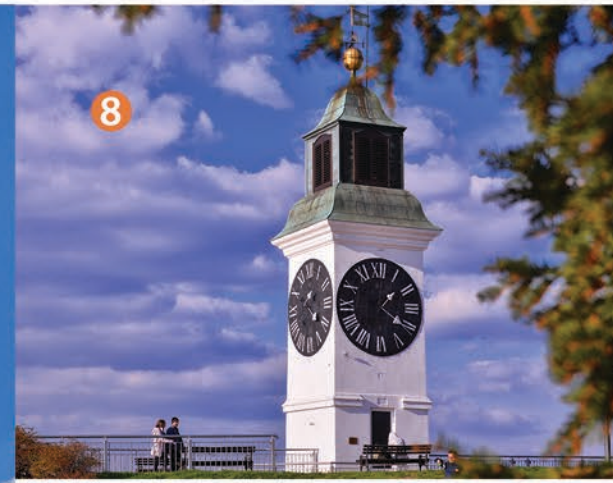
Yukarı kale XVII'ci y.y'in sonunda ve XVIII'ci y.y'in başlangıcında Petrovaradin Kalesinin ilk inşa edilen kısmıdır. Petrovaradin kayasının en yüksek noktasında tabyaların, geniş duvarların, kapıların ve kışlaların oluşturduğu çember şeklinde hisar kompleksidir. Subay pavyonunda bulunan kutlama salonları ve sağlamlaştırılmış duvarlarla – süvariler ile birlikte Petrovaradin Kalesinin en elit kısmını oluşturmaktadır.

Yukarı kalenin bölgesinde en çok sayıda turistik atraksiyonları bulunmaktadır. Bunlardan biri *Novi Sad Şehir Müzesi* bulunmaktadır, burada ziyaretçiler devamlı olarak mevcut bulunan birkaç sergiyi görebilirler: "18-20 yy da Novi Sad", "Geçmişte Petrovaradin Kalesi" ve "Büyük savaş kuyusu". Müzenin rehber hizmeti ile ziyaretçiler yeraltı askeri galerisi'ni, yani 16 km uzunluğunda olan ve Petrovaradin kalesinin eşsiz atraksiyonunu temsil eden dört katlı irtibat-savunma sistemini gezip görebilirler.

Yukarı kalede *Saat kulesi* *egemendir*, ilginç görünüşünün yanı sıra büyük akrebin saatleri ve küçük akrebin dakikaları göstermesi de büyük ilgi çekmektedir. Bu atraksiyon "Sarhoş saat" adı altında da tanınmıştır çünkü kış mevsimi esnasında geç kalıyor, yaz mevsimi esnasında da acele ediyor. Yukarı kalede kendi bünyesi içinde *planetaryum* içeren Novi Sad gözlemevi bulunmaktadır, bu gözlemevi Belgrat'taki ile birlikte Sırbistan'da tekidir. Aynı öyle, ressam kolonisi – ressam çemberi, gayri resmi olarak dünyada en büyük ressam kolonisidir, çünkü elli, yıldan fazla 100'den fazla ressam toplanmaktadır.

Bir kültür-tarihi tümlüğü olarak, sayılan kültür kurumları yanı sıra, yeraltı askeri galerisi, yeşil alanları ve Tören geçit alanı ile Petrovaradin Kalesin en çok ilgi çeken kısmıdır.

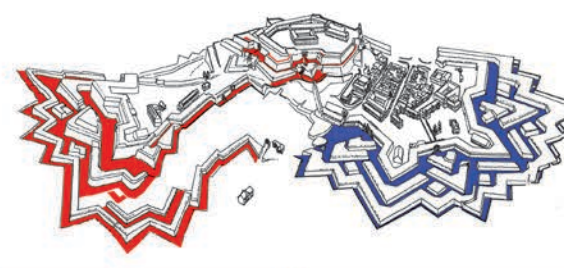
- 1 NOVI SAD ŞEHİRİ MÜZESİ (ASKERİ DEPO, GAMBOT VEYA MAMULA'NIN KIŞLASI)
- 2 TÖREN GEÇİTİ ALANI
- 3 SUBAY PAVYONU
- 4 BALKON
- 5 BASİT KIŞLA

- 6 RESİM ÇEMBERİ, RESSAMCILARIN KOLONİSİ - UZUN KIŞLA
- 7 ERZAK DEPOSU VE YUKARI KALENİN FIRINI
- 8 SAAT KULESİ
- 9 YUKARI KALE İÇİN BASAMAKLAR
- 10 LUDVİĞİN ÜST TAHKİMATLI SİPERİ
- 11 LUDVİĞİN ALT TAHKİMATLI SİPERİ VE LUDVİĞİN KAPISI
- 12 AZİZ YOZEFİN TABYASI
- 13 LEOPOLDUN KAPISI
- 14 VI. ŞARLKEN KAPISI
- 15 BÜYÜK SAVAŞ KUYUSU (GİRİŞ NOVI SAD ŞEHİRİ MÜZESİ ÜZERİNDEN)
- 16 AZİZ İNOKENTİYENİN TABYASI
- 17 SARAY KAPISI
- 18 SÜVARI
- 19 AZİZ LEOPOLDUN TABYASI
- 20 LEOPOLDUN BARUT DEPOSU
- 21 BAZİZ MARIYA TEREZİYANIN TABYASI
- 22 YUKARI KALENİN MAYINLARA KARŞI SİSTEMİ (YERALTI ASKERİ GALERİSİ – NİVİ SAD ŞEHİRİ MÜZESİNE GİRİŞ BİLETLERİ)
- 23 MOLİNARI KAPISI
- 24 KAVŞAK
- 25 PLANETARYUM
- 26 ATÖLYE 61

HENDEKLER VE MAYIN TARLALARI

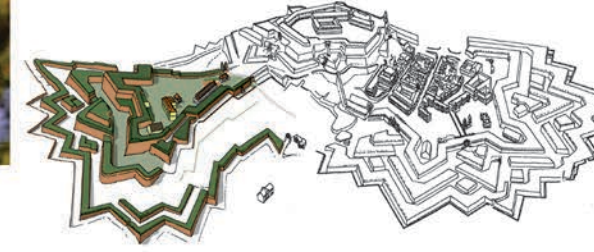
Kale hendekleri ve mayın tarlaları Su hendekleri

Kale hendekleri ve mayın tarlaları Yukarı kale ve Hornverk, tüm hisar etrafında hisarin eteğine basamak şeklinde inen ve hisarin dış siperlerine kadar yayılan kale tabyaları, tehkimatlı siperler ve garda savarı arasında bulunan birkaç tabakalı, karayolu, sert köşegen ve geniş hendekler ile kuşatılmıştır. Sulh esnasında bunların rolü manevra, savaş esnasında ise savunmak içindir. Petrovaradin Kalesi'nin, Anvers'in yanı sıra dünyada en büyük mayın sistemi bulunmakta, bu mayın sistemi hendekler altında gömülü olup ve düzenlenen patlamalar ile düşman askerini kitle imha etmesi için tasarlanmıştır.

Su hendekleri

XVIII yy'ın ilk yarısında Aşağı kalenin, yani Su şehrinin savunması için dağınik tesisat olarak oluşturulmuşlardır. Tuna nehri yönünden kaleyi saran büyük sayıda hisar binaları ile birlikte sert köşegenli geniş duvarlardan ve kanallardan oluşan karışık bir sistemdir ve doğal engel gibi ırmak seviyesini çoklu savunma kuşağı olarak kullanıyormuş.

HORNVERK

Petrovaradin kalesinin en önemli parçalarından biridir, Aşağı ve Yukarı şehir ile beraber kalenin karmaşık korunma sistemini oluşturmaktadır.

Habsburg monarşisinin güney sınırları için en büyük tehlikenin güneyden, Osmanlı imparatorluğundan geldiğini göz önüne alarak Kaleyi inşa edenler XVIII. y.y'in başlangıcında bu büyük ve dağınik kompleksi – testere makasları, yani çift boynuz (horn-boynuz; werk-eser) şeklindeki askeri poligonu inşa etmeye karar getirmişlerdir.

Hornverk geniş duvarlar ve tahkimatlı siperler ile kuşatılmıştır, diğer yandan da Kaledeki en derin karayolu hendekleri, Kral hendeği ve mayın sistemini içeren yeraltı askeri galerileri ile korunmuştur.

- 1 İRTİBAT KAPISI VEYA KAMENİCA KAPISI
- 2 1914 YILINDA ÖLDÜRÜLEN VATANSEVERLERİN ABİDESİ
- 3 TEK KATLI KIŞLA VEYA HORNVERK KIŞLASI
- 4 BÜYÜK HENDEKTEN ÇIKIŞ KAPISI VEYA HORNVERK KAPISI
- 5 AZİZ KATARİNANIN TAHKİMATLI SİPERİ
- 6 AZİZ ELİZABETİN KALE TABYASI
- 7 AZİZ ŞARLKENİN KALE TABYASI
- 8 AZİZ EUGENİN TAHKİMATLI SİPERİ

YAYIN EVİ

Novi Sad Şehri turistik organizasyonu

Yayımlayan için: Branislav Knežević
Haritanın tasarımı: Žiža grafik atölyesi
Metni yazan: mr. Siniša Jokić, Novi Sad Şehri kültür anıtlarını koruma Kuruluşu
Referansı yazan: Slobodanka Babić, Novi Sad Şehri kültür anıtlarını koruma Kuruluşu
Lektörlük, metni düzetilen: „Lingua“ Novi Sad
Fotografılar: TONS arşivi Franja Bezdan
Baskı için hazırlayan: „Graphic Solutions“
Baskıyı yapan: Futura, Novi Sad
Tiraj: 2.000
 ISBN 978-86-81528-17-4
 Novi Sad, 2019
 Yayın evi metnin içeriğinin değişikliği ve bilgiler için sorumlu değildir.

CIP - Каталогизација у публикацији
 Библиотека Матице српске, Нови Сад
 725.182(497.113 Petrovaradin)(084.3)
 ISBN 978-86-81528-17-4
 COBISS.SR-ID 330558471

TURİSTİK ATRAKSİYONLARI

